

Historię Kościoła można śledzić na różne sposoby. Może to być chronologiczna rejestracja ważniejszych dat, które dotyczą dziejów, może to być zestawienie dziejów poszczególnych pontyfikatów, może to być historia wzajemnego oddziaływania Kościoła i zmieniającej się panoramy narodów, państw i potęg ziemskich, może to być historia duchowości, ożywiający Kościół i można by jeszcze wyliczyć wiele takich sposobów, które prowadzą do licznych ujęć trwających już dwadzieścia wieków dziejów tej religijnej rzeczywistości, którą nazywamy Kościołem Jezusa Chrystusa.

Jednym z takich sposobów, z pewnością bardzo pouczających i interesujących, jest śledzenie dziejów Kościoła poprzez tak ważne w Jego historii wydarzenia, jakimi są sobory powszechne (generalne). Sobory są dla Kościoła okazją przemyślenia nauki, którą Kościół z mandatu Chrystusa ma głosić, odrzucenia błędów, jakie w tej dziedzinie się pojawiają, rozstrzygnięcia istotnych spraw organizacyjnych i strukturalnych oraz nawiązywania kontaktu ze współczesnością, zawsze stanowiącą dla Kościoła znak, który trzeba odczytywać w duchu charyzmatu prorockiego.

W dziejach Kościoła odbyło się wiele soborów i każdemu z nich towarzyszyły inne okoliczności wewnętrzkościelne i zewnętrzne, inne sprawy wychodziły na pierwsze miejsca dyskusji i rozstrzygnięć, różny też był sposób przeprowadzania samych soborów. Wszystko to znajdowało odbicie w dokumentacji, jaką sporządzano na soborze i jaka pozostawała jako drogowskaz dla Kościoła w okresie czasu do następnego soboru, a często także i dalej, gdyż wiele rozwiązań soborowych, zwłaszcza w dziedzinie interpretacji objawienia, pozostaje jako trwałe dziedzictwo, niejednokrotnie zdefiniowane jako niezmienny dogmat wiary.

Śledzenie dziejów i dorobku soborów jest zatem bardzo ważnym sposobem poznawania historii Kościoła, ale także Jego tożsamości, realizującej się głoszonymi prawdami i życiem chrześcijańskim w Kościele.

Dlatego w Wydawnictwie WAM wykonano niezwykle pożyteczne

dzieło, jakim jest opracowanie i wydanie całej dokumentacji soborowej. Ostatnio ukazał się czwarty tom tego cennego dzieła, zawierający dokumenty trzech soborów: laterańskiego piątego, trydenckiego i watykańskiego pierwszego. Ponieważ dokumenty soboru naszych czasów, czyli watykańskiego drugiego, są dostatecznie dostępne, możemy już teraz mówić o kompletnej dokumentacji, jaką posiadamy, choć zapowiada się jeszcze ostatni, piąty tom w ramach *Źródeł Myśli Teologicznej*, który będzie zawierał dokumenty *Vaticanum secundum* w formie przyjętej przy opracowywaniu całej poprzedniej dokumentacji.

W ten sposób dzieło zostanie godnie wykończony, ale radość z dokonania, jakim jest przybliżenie polskiemu czytelnikowi tak ważnej dokumentacji, może już towarzyszyć ukazaniu się obecnemu tomowi, który pozwala nam dotrzeć do kompletnej dokumentacji soborowej.

Dzieło to będzie wielką pomocą dla wszystkich, którzy mają naukowy kontakt z historią Kościoła, Jego nauką i rozwojem organizacji, ale to nie jest jedynie pomoc naukowa, to równocześnie przedstawienie pasjonujących dziejów tego, co zaczęło się od Jezusowego nauczania i ustanowienia Dwunastu, a rozwinęło się w ogólnoswiatową strukturę, która posiada swój aspekt zewnętrzny, ludzki, ale także swoje życie duchowe, wspomaganą mocą Bożą, udzielaną szczególnie w sakramentach.

O nich w szczególny sposób w obliczu błędów i przeciwnych poglądów pouczał sobór trydencki, z nauką którego możemy się zapoznać w omawianym tomie. W nim także mamy możliwość zapoznania się z soborem watykańskim pierwszym, na którym ogłoszono dogmat o prymacie papieskim i o zdolności ludzkiego rozumu do poznania Boga.

Ks. Tomasz Jelonek